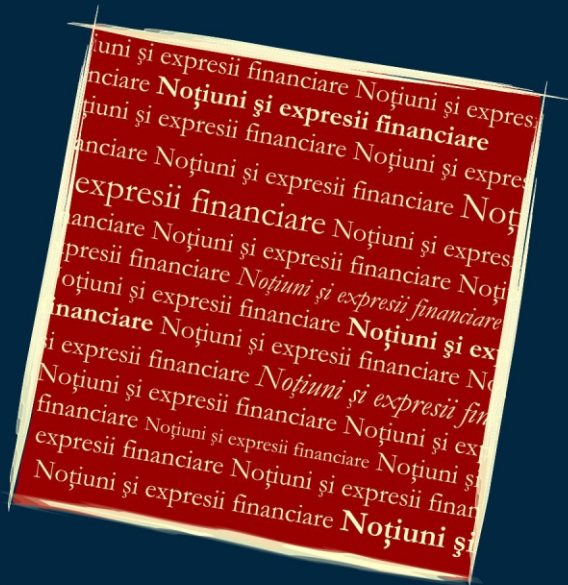

Veronica GROSU
Elena HLACIUC
Marian SOCOLIUC

Noțiuni și expresii financiare

COLECȚIA
ECONOMICA

Veronica GROSU
Elena HLACIUC
Marian SOCOLIUC

Noțiuni și expresii financiare

Iași
2013

NOȚIUNI ȘI EXPRESII FINANCIARE

Veronica GROSU

Elena HLACIUC

Marian SOCOLIUC

Copyright **Editura Lumen, 2013**

Iași, Țepeș Vodă, nr.2

Editura Lumen este acreditată CNCS

edituralumen@gmail.com

prlumen@gmail.com

www.edituralumen.ro

www.librariavirtuala.com

Redactor: Roxana Demetra STRATULAT

Design copertă: Roxana Demetra STRATULAT

Reproducerea oricărei părți din prezentul volum prin fotocopiere, scanare, multiplicare neautorizată, indiferent de mediul de transmitere, este interzisă.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României **GROSU, VERONICA**

Noțiuni și expresii financiare / Veronica Grosu,
Elena Hlaciuc, Marian Socoliuc. - Iași : Lumen, 2013

ISBN 978-973-166-352-4

I. Hlaciuc, Elena

II. Socoliuc, Marian

81'374.2:657+33+336=135.1

001.4:657+33+336=135.1

Veronica GROSU
Elena HLACIUC
Marian SOCOLIUC

Noțiuni și expresii financiare

Iași
2013

**Pagin 1 sat
goal inten ionat**

Prefață

Lucrarea de față, rod al muncii de documentare, interpretare, selecție și ordonare, depusă de un microcolectiv de cadre didactice de la Facultatea de Economie și Administrație Publică, din cadrul Universității "Ștefan cel Mare" din Suceava, apare într-un context în care necesitatea unui instrument care să permită accesul facil la înțelegerea unor termeni și expresii dintr-un domeniu important, cum este cel financiar, este cât se poate de acută.

Astfel, autorii includ aici o parte semnificativă a celor mai uzuali termeni financiari, neurmărind altceva decât să răspundă dorinței de informare a studenților de la programele de licență în domeniul economic, dar și celor care își continuă studiile mai departe, pe nivelurile "Bologna", la masterat și doctorat.

Observăm că, în măsură apreciabilă, definițiile termenilor prezentați sunt extrase din surse documentare care se pretează, din punct de vedere științific, acestui scop. Este vorba, în principal, despre norme juridice naționale, evident armonizate cu cadrul instituțional european, cât și despre unele culegeri de standarde internaționale în materie – de contabilitate și raportare financiară ori de audit etc.

Termenii în cauză sunt structurați în conformitate cu sistemul de noțiuni caracteristic domeniului financiar și, în fine, redați în ordine alfabetică.

Pentru ușurarea consultării de către utilizatori, autorii au elaborat cu migală și o tablă de materii analitică/ index, cititorul regăsind, la sfârșitul lucrării, trimiterea la numărul paginii - la care se află în lucrare - a fiecărui termen ori expresie de ordin specific.

Ceea ce ar mai trebui reținut este că demersul în discuție poate fi la fel de util și altor categorii de beneficiari, în afara celor amintiți mai sus. Și anume, practicienilor, adică economiștilor integrați în activitatea profesională curentă la nivelul companiilor sau instituțiilor financiare, cât și – de ce nu – oricărui dintre noi care dorim a ne spori capacitatea de a înțelege mai bine ”viața financiară”.

Suceava, 18 iunie 2013

Prof. univ. dr. Ionel BOSTAN, DHC

A

Acceptarea: forma de decontare prin care plățile între agenții economici se efectuează pe baza consimțământului plătitorului dat din proprie inițiativă sau la cererea furnizorului.

Accizele: taxe de consumație care se datorează bugetului de stat pentru anumite produse cum ar fi: tutun, alcool, cafea, blănuri, bijuterii, autoturisme, produse petroliere, parfumuri (sunt considerate de lux). Se stabilesc prin aplicarea unor cote asupra valorii bunurilor sau în sume fixe pe categorii de bunuri.

Achiziție: conform IAS 22 „Combinări de întreprinderi”, o combinație de întreprinderi în care una dintre societăți, dobânditorul obține controlul asupra activelor nete și operațiunilor unei alte întreprinderi, societatea achiziționată, în schimbul transferului de active, al asumării datoriilor sau al emisiunii de titluri de capital ale societății.

Acreditiv: conturi deschise de întreprindere la bănci și reprezintă sume rezervate în vederea achitării unor obligații față de anumiți furnizori de bunuri și servicii pe măsura îndeplinirii condițiilor aferente acreditivelor.

Acreditivul: formă de decontare care asigură furnizorului garanția încasării contravalorii livrărilor și prestațiilor efectuate prin rezervarea disponibilităților bănești în conturi distincte din care, pe măsura livrărilor se fac decontările.

Acțiunea ordinară: conform IAS 33 „Rezultatul pe acțiune”, reprezintă un instrument de capital, subordonat tuturor celorlalte clase de instrumente de capital.

Acțiunea ordinară potențială: conform IAS 33 „Rezultatul pe acțiune”, este un instrument financiar sau un alt contract care poate să acorde deținătorului acesteia dreptul la acțiuni ordinare.

Acțiunile: titluri de valoare emise de către societățile comerciale pe acțiuni, prin care se dovedește dreptul de proprietate al deținătorului asupra unei părți din capitalul social al societății care le-a emis.

Acțiunile proprii: 1. titluri de valoare emise de societățile comerciale pe acțiuni, răscumpărate la nevoie pentru a fi redate sau anulate. 2. acțiunile proprii răscumpărate temporar în vederea distribuirii personalului întreprinderii sau terților, regularizării cursului bursier sau reducerii capitalului social.

Activ biologic: conform IAS 41 „Agricultura”, un animal viu sau o plantă.

Activ calificabil: conform IAS 23 „Costurile îndatorării”, este un activ care solicită în mod necesar o perioadă substanțială de timp pentru a fi gata în vederea utilizării sale prestabilite sau pentru vânzare.

Activ circulant: conform O.M.F.P. 3055/2009 actualizat, este un activ care se așteaptă să fie realizat sau este deținut cu intenția de a fi vândut sau consumat în cursul normal al ciclului de exploatare al entității; este deținut, în principal, în

scopul tranzacționării; se așteaptă a fi realizat în termen de 12 luni de la data bilanțului; sau este reprezentat de numerar sau echivalente de numerar a căror utilizare nu este restricționată.

Activ contingent: 1. conform IAS 37 „Provizioane, datorii și active contingente” – un activ posibil care apare ca urmare a unor evenimente anterioare și a cărei existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul întreprinderii. 2. conform O.M.F.P. 3055/2009 actualizat – este un activ potențial care apare ca urmare a unor evenimente anterioare datei bilanțului și a căror existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității.

Activ cu ciclu lung de fabricație: un activ care solicită în mod necesar o perioadă substanțială de timp pentru a fi gata în vederea utilizării sale prestabilite sau pentru vânzare.

Activ financiar: conform IAS 32 „Instrumente financiare”, orice activ care reprezintă: (a) numerar; (b) un drept contractual de a încasa numerar sau alte active financiare de la altă întreprindere; (c) un drept contractual de a schimba instrumente financiare cu altă întreprindere în condiții care sunt potențial favorabile; sau (d) un instrument de capitaluri proprii al unei alte întreprinderi.

Activ financiar sau o datorie financiară evaluat(ă) la valoarea justă prin profit sau pierdere: conform IAS 39: „Instrumente financiare – Recunoaștere și evaluare”) un activ financiar sau o datorie financiară care întrunește oricare

dintre următoarele condiții: (a) este clasificat(ă) drept deținut(ă) în vederea tranzacționării; un activ financiar sau o datorie financiară este clasificat(ă) drept deținut(ă) în vederea tranzacționării dacă este: (i) dobândit(ă) sau suportat(ă) în principal în scopul vânzării sau reachiziționării la termenul cel mai apropiat; (ii) la recunoașterea inițială face parte dintr-un portofoliu de instrumente financiare identificate gestionate împreună și pentru care există dovezi ale unui tipar real recent de urmărire a profitului pe termen scurt; sau (iii) un instrument derivat (cu excepția unui instrument derivat care este un contract de garanție financiară sau un instrument desemnat și eficace de acoperire împotriva riscurilor); (b) la recunoașterea inițială este clasificat(ă) de către entitate drept evaluat(ă) la valoarea justă prin profit sau pierdere. O entitate poate utiliza această desemnare numai atunci când se permite la punctul 11A sau atunci când rezultatul acestei acțiuni oferă mai multe informații, deoarece fie (i) elimină sau reduce în mod semnificativ o inconsecvență de evaluare sau recunoaștere (uneori numită „neconcordanță contabilă”) care ar rezulta altminteri din evaluarea activelor sau datoriilor sau din recunoașterea câștigurilor și pierderilor din acestea pe diferite baze; fie (ii) un grup de active financiare, datorii financiare sau ambele sunt gestionate împreună, performanța acestora fiind evaluată la valoarea justă, în conformitate cu o gestionare documentată a riscului sau cu o strategie de investiții, iar informațiile despre grup sunt furnizate pe plan intern pe acea bază către personalul cheie de conducere al entității.

Active: 1. resurse controlate de întreprindere ca rezultat al unor evenimente trecute și de la care se așteaptă să genereze beneficii economice viitoare pentru întreprindere. 2. conform O.M.F.P. 3055/2009 actualizat – resurse controlate

de către entitate ca rezultat al unor evenimente trecute, și de la care se așteaptă să genereze beneficii economice viitoare pentru entitate. Un activ este recunoscut în contabilitate și prezentat în bilanț atunci când este probabilă realizarea unui beneficiu economic viitor de către entitate și activul are un cost sau o valoare care poate fi evaluat(ă) în mod credibil.

Active circulante (numite și active curente): 1. bunurile și valorile care se utilizează pe o perioadă scurtă în activitatea întreprinderii și, în general, participă la un singur circuit economic, modificându-și în permanență forma. 2. cuprind ansamblul de bunuri și servicii care intervin în ciclul de exploatare al întreprinderii și sunt destinate fie a fi consumate la prima lor utilizare, fie a fi prelucrate în procesul de producție, ori a fi vândute în starea în care au fost procurate.

Active imobilizate (imobilizările): 1. active generatoare de beneficii economice, destinate utilizării pe o perioadă îndelungată (>1 an). Cuprind activele destinate utilizării pe o bază continuă în activitatea entității. Sunt reprezentate prin bunurile și valorile unei întreprinderi deținute durabil (>1 an), care nu se consumă la prima utilizare iar valoarea lor se recuperează eșalonat prin includerea în cheltuielile mai multor perioade contabile în funcție de durata de viață utilă (durata de utilizare economică). 2. bunurile și valorile cu o durată de folosință îndelungată (mai mare de un an) în activitatea întreprinderii și care nu se consumă la prima utilizare.

Active imobilizate corporale: bunuri materiale (tangibile) deținute de entități și destinate a fi utilizate o perioadă

îndelungată în producția de bunuri, prestarea de servicii, închiriere sau scopuri administrative.

Active immobilizate financiare: investițiile financiare deținute de o entitate în capitalul altor entități pe o perioadă mai mare de un an și care aduc deținătorilor diverse câștiguri. Cuprind acțiuni și alte titluri cumpărate și deținute pe termen lung. Exemplu: titlurile de participare, interesele de participare, alte titluri immobilizate și creanțele immobilizate.

Active immobilizate necorporale: active identificabile fără suport material (netangibile), deținute pentru utilizare în procesul de producție sau furnizare de bunuri și servicii, pentru a fi închiriate terților ori pentru scopuri administrative.

Active curente: conform IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, sunt activele care se așteaptă să fie realizate sau sunt deținute pentru vânzare sau consum în cursul normal al ciclului de exploatare al întreprinderii; sunt deținute în principal în scopul comercializării; se așteaptă a fi realizate în termen de 12 luni de la data bilanțului; sau reprezintă numerar ori echivalente de numerar (așa cum sunt definite de IAS 7 „Situația fluxurilor de trezorerie”), cu excepția cazului în care asupra sa există restricții de utilizare în scopul stingerii unei datorii în termen de cel puțin 12 luni după data bilanțului.

Activele deținute de un fond de beneficii ale angajaților pe termen lung: conform IAS 19 „Beneficiile angajaților”, reprezintă activele (altele decât instrumentele financiare netransferabile emise de întreprinderea raportoare) care: (a) sunt deținute de o entitate (un fond) care este separată, din punct de vedere juridic de întreprinderea raportoare și al

cărei scop unic este de a plăti sau finanța beneficiile angajaților; și (b) sunt disponibile utilizării numai cu scopul de a plăti sau finanța beneficiile angajaților, dar nu sunt disponibile creditorilor întreprinderii raportoare (nici măcar în caz de faliment), și care nu pot fi returnate întreprinderii raportoare, cu excepția cazului în care: (i) activele rămase în posesia fondului sunt suficiente pentru a îndeplini toate obligațiile întreprinderii raportoare; sau (ii) activele sunt returnate întreprinderii raportoare, cu scopul de a rambursa beneficiile angajaților deja plătite.

Activele financiare disponibile în vederea vânzării: conform IAS 39 „Instrumente financiare – Recunoaștere și evaluare”, sunt acele active financiare nederivate care sunt desemnate drept disponibile în vederea vânzării sau care nu sunt clasificate drept (a) împrumuturi și creanțe, (b) investiții păstrate până la scadență sau (c) active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Activele monetare: 1. conform IAS 22 „Combinări de întreprinderi” –bani păstrați și active de primit în sume de bani fixe sau determinabile. 2. conform IAS 38: „Imobilizări necorporale” – sunt bani deținuti și active ce urmează a fi primite în sume fixe sau determinabile de bani.

Activele nete disponibile pentru beneficii: conform IAS 26 „Contabilizarea și raportarea planurilor de pensii” sunt activele unui plan, mai puțin datorile, altele decât valoarea actualizată actuarială a pensilor promise.

Activele pe segment: conform IAS 14 „Raportarea pe segmente” sunt acele active de exploatare care sunt utilizate de un segment în activitatea de exploatare și care fie

sunt direct atribuibile segmentului respectiv, fie pot fi alocate segmentului pe un temei rezonabil.

Activele și datoriile financiare monetare sunt considerate drept instrumente financiare monetare, conform IAS 32 „Instrumente financiare” – active și datorii financiare ce urmează a fi încasate sau plătite în bani, pentru o sumă determinată sau determinabilă.

Activitatea agricolă: conform IAS 41 „Agricultura”, reprezintă administrarea de către o entitate a transformării activelor biologice, în scopul vânzării în producție agricolă sau în active biologice adiționale.

Activitățile curente: 1. orice activități desfășurate de o entitate, ca parte integrantă a afacerilor sale, precum și activitățile conexe în care aceasta se angajează și care sunt o continuare a primelor activități menționate, incidente acestora sau care rezultă din acestea. 2. conform O.M.F.P. 3055/2009 actualizat, sunt orice activități desfășurate de o persoană juridică ca parte integrantă a obiectului său de activitate precum și activitățile conexe acestora.

Activitățile de exploatare: 1. principalele activități aducătoare de venit ale entității precum și alte activități care nu sunt activități de investire sau finanțare. 2. conform IAS 7 „Situția fluxurilor de numerar” – sunt principalele activități producătoare de venit ale întreprinderii. Aceasta constituie o parte importantă a situației fluxurilor de numerar deoarece arată succesul înregistrat de activitățile entității la generarea unor fluxuri de numerar suficiente pentru rambursarea creditelor, plata dividendelor și realizarea de noi investiții

fără ca entitatea să fie nevoită să apeleze la surse externe de finanțare.

Activitățile de finanțare: acele activități care au ca efect modificări ale dimensiunii și compoziției capitalurilor proprii și ale datoriilor întreprinderii.

Activitățile de investiție: constau în achiziționarea și cedarea de active imobilizate și alte investiții care nu sunt incluse în echivalente de numerar.

Activitățile în curs de întrerupere: conform IAS 35 „Activități în curs de întrerupere” reprezintă o componentă a activității unei întreprinderi: 1. pe care întreprinderea conform unui singur plan: (a) o înstrăinează în întregime într-o tranzacție unică (de exemplu prin vânzare sau prin renunțarea la dreptul de proprietate de către acționari) sau prin vânzare pe bucăți (de exemplu prin vânzarea sau decontarea individuală a activelor, respectiv datoriilor componente); sau (b) o lichidează prin abandon. 2. care reprezintă o linie de activitate majoră separată sau o arie geografică majoră de exploatare și care poate fi evidențiată distinct din punct de vedere operațional, cât și în scopuri de raportare financiară.

Actul constitutiv: documentul care atestă înființarea firmei, mărimea capitalului și principalele drepturi și obligații ale asociaților sau acționarilor.

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe

www.editalumen.ro

www.lumenpublishing.com

sau din librăriile noastre partenere.

"Lucrarea de față constituie de fapt un instrument menit să permită accesul facil la înțelegerea unor termeni și expresii dintr-un domeniu important, cum este cel financiar.

Definițiile termenilor prezentați sunt extrase din surse documentare care se pretează, din punct de vedere științific, acestui scop. Este vorba, în principal, despre norme juridice naționale, evident armonizate cu cadrul instituțional european, cât și despre unele culegeri de standarde internaționale în materie – de contabilitate și raportare financiară ori de audit etc. Pentru ușurarea consultării de către utilizatori, autorii au elaborat un index alfabetic, cititorul regăsind, la sfârșitul lucrării, trimiterea către numărul paginii - la care se află în Culegere - a fiecărui termen ori expresie de ordin specific."

Ionel BOSTAN